

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM THỊ LƯƠNG

QUẢN LÝ CÔNG TÁC HỌC SINH BÁN TRÚ
Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN BẮC HÀ, TỈNH LÀO CAI

Ngành: Quản lý giáo dục
Mã số: 08.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS. NGUYỄN THỊ MỸ LỘC

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam kết rằng nội dung của bản luận văn này chưa được nộp cho bất kỳ một chương trình cấp bằng cao học nào cũng như bất kỳ một chương trình đào tạo cấp bằng nào khác.

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái nguyên, tháng 10 năm 2020

Tác giả luận văn

Phạm Thị Lương

LỜI CẢM ƠN

Thực hiện đề tài: “*Quản lý công tác học sinh bán trú ở các trường THPT huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai*” tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến Ban Giám hiệu, Khoa Tâm lý - Giáo dục, Khoa sau đại học, Phòng đào tạo Trường Đại học Sư phạm Thái nguyên - Đại học Thái Nguyên, các quý thầy cô đã giúp tôi trang bị kiến thức, tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện luận văn này.

Với lòng kính trọng và biết ơn, tôi xin được bày tỏ lòng cảm ơn tới **GS.TS. Nguyễn Thị Mỹ Lộc**, đã khuyến khích, chỉ dẫn tôi trong thực hiện luận văn.

Xin chân thành cảm ơn các đồng nghiệp, các đồng chí lãnh đạo, Phòng chuyên môn Sở GD&ĐT Lào Cai, Phòng GD&ĐT Huyện Bắc Hà, lãnh đạo các trường THPT huyện Bắc Hà đã hỗ trợ tôi trong quá trình thực hiện luận văn này.

Dù đã rất cố gắng, xong luận văn cũng không tránh khỏi những khiếm khuyết, tác giả mong nhận được sự góp ý của các thầy, cô và các bạn.

Tác giả

Phạm Thị Lương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phạm vi nghiên cứu	3
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HỌC SINH BÁN TRÚ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	6
1.2. Các khái niệm cơ bản	7
1.2.1. Quản lý nhà trường	8
1.2.2. Học sinh bán trú trường THPT	9
1.2.3. Quản lý học sinh ở bán trú.....	10
1.3.1. Đặc điểm tâm sinh lý của học sinh THPT	11
1.3.2. Đặc trưng đời sống bán trú của HS ở trường THPT	13
1.3.3. Đặc trưng học tập của HS bán trú ở trường THPT.....	14
1.4. Hoạt động quản lý học sinh THPT ở bán trú ở các trường trung học phổ thông....	15
1.4.1. Mục tiêu quản lý học sinh ở bán trú	15
1.4.2. Phương pháp quản lý công tác học sinh bán trú.....	16
1.4.3. Hình thức quản lý học sinh ở bán trú	16
1.5. Nội dung quản lý công tác học sinh ở bán trú ở trường THPT	17
1.5.1. Lập kế hoạch quản lý học sinh bán trú	17
1.5.2. Tổ chức hoạt động quản lý học sinh ở bán trú	18

1.5.3. Chỉ đạo triển khai hoạt động quản lý học sinh ở bán trú.....	20
1.5.4. Kiểm tra, đánh giá hoạt động quản lý học sinh ở bán trú.....	21
1.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý học sinh ở bán trú ở trường THPT	21
1.6.1. Các yếu tố chủ quan.....	21
1.6.2. Các yếu tố khách quan.....	22
Kết luận chương 1.....	23
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HỌC SINH BÁN TRÚ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN BẮC HÀ, TỈNH LÀO CAI	24
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng	24
2.1.1. Khái quát về các trường THPT huyện Bắc Hà.....	24
2.1.2. Khái quát về khảo sát thực trạng	26
2.3. Thực trạng về công tác học sinh ở bán trú ở trường THPT Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	29
2.3.1. Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý và đội ngũ GV các trường THPT huyện Bắc Hà về tầm quan trọng của việc quản lý học sinh ở bán trú.....	29
2.3.2. Thực trạng nội dung quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	32
2.3.3. Thực trạng thực hiện phương pháp quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	34
2.3.4. Thực trạng hình thức quản lý học sinh bán trú ở các trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	38
2.4. Thực trạng quản lý công tác học sinh ở bán trú ở các trường THPT huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	40
2.4.1. Thực trạng lập kế hoạch quản lý học sinh bán trú ở các trường THPT huyện Bắc Hà.....	40
2.4.2. Thực trạng quá trình tổ chức thực hiện kế hoạch quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà	43
2.4.3. Thực trạng chỉ đạo triển khai công tác quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà	44

2.4.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động quản lý học sinh bán trú trường THPT huyện Bắc Hà.....	46
2.5. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến công tác quản lý học sinh bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	49
2.6.Đánh giá chung về thực trạng quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	50
2.6.1. Những ưu điểm	50
2.6.2. Những hạn chế.....	52
2.6.3. Nguyên nhân của hạn chế.....	53
Kết luận chương 2.....	54
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HỌC SINH BÁN TRÚ Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN BẮC HÀ, TỈNH LÀO CAI	55
3.1. Nguyên tắc xây dựng các biện pháp quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	55
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục đích	55
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn.....	55
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thống nhất và đồng bộ	55
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa	56
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi.....	56
3.2. Các biện pháp quản lý học sinh bán trú ở các trường THPT huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	56
3.2.1. Tăng cường sự quản lý của Ban lãnh đạo và GV nhà trường chú trọng tinh thần trách nhiệm của giáo viên đối với học sinh bán trú trong điều kiện thiếu sự quản lý của gia đình.....	56
3.2.2. Tăng cường bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng tổ chức và thực hiện quản lý học sinh ở bán trú trong nhà trường cho giáo viên đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục	59
3.2.3. Chú trọng vai trò và hoạt động của tổ chuyên môn trong quản lý học sinh bán trú ở các trường THPT	61
3.2.4. Hỗ trợ học sinh bán trú các hoạt động ở trường và hình thành tính tự giác của học sinh trong các hoạt động ngoài giờ lên lớp	63

3.2.5. Tăng cường sự chỉ đạo sử dụng tối đa các tổ chức trong nhà trường tham gia quản lý HSBT	64
3.2.6. Tăng cường kiểm tra, giám sát chất lượng chăm sóc, giáo dục toàn diện học sinh ở bán trú tại trường THPT.....	66
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	70
3.4. Khảo nghiệm tính cấp thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất	71
3.4.1. Đối tượng khảo sát.....	71
3.4.2. Cách thức tiến hành khảo sát.....	71
3.4.3. Mục đích, nội dung khảo sát.....	71
3.4.4. Kết quả khảo sát	71
Kết luận chương 3.....	75
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	76
1. Kết luận.....	76
2. Khuyến nghị.....	77
TÀI LIỆU THAM KHẢO	79
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BGDĐT	Bộ Giáo dục và Đào tạo
BT	Bán trú
CBQL	Cán bộ quản lý
CN	Công nguyên
CSVC	Cơ sở vật chất
DTTS	Dân tộc thiểu số
GD	Giáo dục
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
HSBT	Học sinh bán trú
NQ	Nghị quyết
NV	Nhân viên
PTDTBT	Phổ thông dân tộc bán trú
QL	Quản lý
QLHSBT	Quản lý học sinh bán trú
TT	Thông tư
TW	Trung ương
TH	Tiểu học
THCS	Trung học sơ sở
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Tình hình giáo dục trường THPT huyện Bắc Hà qua một số năm .	25
Bảng 2.2.	Thang đánh giá Likert	28
Bảng 2.3.	Đánh giá của CBQL, GV về tầm quan trọng của quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	29
Bảng 2.4.	Thực trạng nhận thức của HS về tầm quan trọng của việc quản lý học sinh ở bán trú các trường THPT huyện Bắc Hà	31
Bảng 2.5.	Đánh giá của CBQL, GV về nội dung quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	32
Bảng 2.6.	Đánh giá của HS về nội dung quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	33
Bảng 2.7.	Đánh giá của CBQL, GV về phương pháp quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	36
Bảng 2.8.	Đánh giá của HS về phương pháp quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	37
Bảng 2.9.	Đánh giá của CBQL, GV về hình thức quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	38
Bảng 2.10.	Đánh giá của HS về hình thức quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	39
Bảng 2.11.	Thực trạng công tác lập kế hoạch quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	41
Bảng 2.12.	Thực trạng công tác tổ chức quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	43
Bảng 2.13.	Thực trạng công tác chỉ đạo quản lý học sinh bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai	45
Bảng 2.14.	Thực trạng công tác kiểm tra, đánh giá quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	47
Bảng 2.15.	Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý học sinh ở bán trú trường THPT huyện Bắc Hà, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.....	49

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong quản lý tác nghiệp tại các cơ sở giáo dục (trong đó có trường THPT ở những vùng kinh tế đặc biệt khó khăn), quản lý học sinh bán trú giữ vai trò quan trọng và mang tính chủ đạo vì nó tác động trực tiếp đến chất lượng và hiệu quả đào tạo, là yếu tố quyết định sự tồn tại và phát triển của các nhà trường THPT bán trú. Vấn đề đặt ra hiện nay là làm thế nào tìm được các biện pháp quản lý vừa đúng chức năng, vừa phù hợp với thực tiễn để đáp ứng được yêu cầu đổi mới và nâng cao chất lượng giáo dục. Giáo dục phổ thông giữ vai trò quan trọng trong hệ thống giáo dục quốc dân, góp phần nâng cao dân trí, đào tạo nguồn nhân lực có trình độ cao và phẩm chất nhân cách tốt. Vì vậy, nhiệm vụ đặt ra cho toàn xã hội nói chung và ngành giáo dục nói riêng là nhanh chóng nâng cao chất lượng dạy học ở các ngành học, cấp học, đặc biệt là đổi mới công tác dạy học ở các trường THPT - cấp học cuối cùng để người học bước vào đời.

Giáo dục và đào tạo nước ta đang triển khai thực hiện đề án đổi mới căn bản, toàn diện ở các cấp, trong đó có cấp THPT. Để thực hiện tốt các mục tiêu, nhiệm vụ giáo dục của Đảng, Nhà nước giao phó, chịu trách nhiệm trước Nhà nước về việc tổ chức thực hiện mục tiêu giáo dục - đào tạo trong nhà trường. Trong hoạt động quản lý của các trường THPT bán trú thì quản lý hoạt động dạy - học đối với học sinh dân tộc thiểu số là nhiệm vụ then chốt và được đặt lên hàng đầu. Biện pháp quản lý có vai trò đặc biệt quan trọng, vì nó tác động trực tiếp đến đội ngũ học sinh - một trong những yếu tố quyết định chất lượng giáo dục của mỗi nhà trường. Vì thế, để việc quản lý học sinh dân tộc thiểu số ở bán trú đạt kết quả cao ngoài thực hiện các giải pháp kinh tế - xã hội, nội quy lớp học, trường học và nội quy bán trú vẫn chưa thể giải quyết vấn đề mà cần phải có sự kết hợp trong hệ thống giáo dục, gia đình và xã hội vì đây chính là con đường khoa học nhất trong việc hình thành kỹ năng sống, giá trị sống cho học sinh.